

## Про підготовку ґрунту під просапні культури

Колосніков В.С.

Науковий керівник – канд. техн. наук, доц. Ярошенко П.М.

Сумський національний аграрний університет  
(40021, Суми, Г. Кондратьєва 160, каф. «Експлуатації техніки»,  
тел. +38-0542-62-78-30, [www.sau.sumy.ua](http://www.sau.sumy.ua))

Способи основного обробітку ґрунту у значній мірі залежать від ґрунтово-кліматичних умов, попередньої культури, ступеня засміченості поля і видового складу бур'янів. Найбільш широке розповсюдження під просапні культури отримали наступні системи основного обробітку ґрунту: покращена оранка на зяб, напівпаровий обробіток ґрунту, пошаровий обробіток ґрунту, інтегрований, протиерозійний.

В лісостеповій частині Сумської області при засміченості полів тільки однорічними бур'янами найбільш ефективною є покращена оранка на зяб, що включає 2-3 дискових лушення стерні на глибину 6-8 і 8-10 см (із застосуванням дискових борін) і оранку плугом з передплужником на глибину 20-22 см у вересні-жовтні. При лушенні стерні створюється мульчуючий шар із ґрунту та пожнивних залишків. Це сприяє зменшенню витрат вологи, покращенню якості оранки, забезпечує очищення полів від однорічних бур'янів.

На полях, що засмічені багаторічними коренепаростковими бур'янами (осотом, в'юнком, молочаєм та ін.), слід застосовувати систему пошарового обробітку ґрунту, яка забезпечує виснаження і пригнічування бур'янів. Така система обробітку включає 2-3 дискових лушення на глибину 8-10 см, наступного на глибину 10-12 см, через 2-3 тижні після нього лушення важкими дисковими бородами та глибока відвальна оранка на 25-30 см в вересні-жовтні.

В зонах спільної дії вітряної і водяної ерозії на чистих від багаторічних бур'янів полях рекомендується використовувати чизельний обробіток на глибину до 30 см.

При сильній засміченості полів коренепаростковими бур'янами змістовною є інтегрована система обробітку ґрунту, що передбачає спільне застосування агротехнічних і хімічних способів знищення багаторічників протягом 2-3 років. Також рекомендується використовувати чизель-щіленарізувач, який дозволяє зрушити орну підшву, збагатити поля вологою та киснем для кращої аерації ґрунту.

Інтенсивна технологія вирощування просапних культур вимагає ефективного використання і якісної роботи машин. Характерною рисою інтенсивної технології є весняне вирівнювання поверхні поля вирівнювачами типу ВП-8А, ВПН-5,6 тощо. За умови використання комбінованих агрегатів типу «Європак» (Арамікс, К 600 PS, Б-622, АПБ-6, КААП-6, АГ-6, АГ-3 та ін.) поле не вирівнюють.